

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI
KHOA VĂN HOÁ DU LỊCH**

*****

PHÁT TRIỂN DU LỊCH HUYỆN ĐỨC THỌ - HÀ TĨNH

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giảng viên hướng dẫn : PGS.TS Trần Nhoãn

Sinh viên thực hiện : Đâu Thị Thu Hiền

Lớp : VHDL 13A

Niên khóa : 2005 – 2009

HÀ NỘI - 2009

Mục Lục	Trang
Mở đầu.	3
1. Lý do chọn đề tài.	3
2. Tình hình nghiên cứu.	3
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu.	5
4. Phạm vi và phương pháp nghiên cứu.	5
5. Bố cục đề tài.	6
6. Lời cảm ơn.	6
Nội dung.	8
Chương I: Tổng quan về huyện Đức Thọ.	8
1. Điều kiện tự nhiên.	8
2. Lịch sử hình thành và đơn vị hành chính.	17
3. Đặc điểm dân cư - kinh tế xã hội.	20
Tiểu kết chương I.	25
Chương II: Tiềm năng phát triển du lịch huyện Đức Thọ.	26
1. Tiềm năng về cảnh quan tự nhiên.	26
2. Tiềm năng về hệ thống di tích lịch sử văn hóa.	30
3. Đức Thọ - một vùng văn hóa đặc sắc.	41
Văn hóa dân gian.	41
Tri thức dân gian.	41
Nghệ thuật dân gian.	45
Lễ hội.	52
Nghề thủ công - mỹ nghệ.	56
Văn hóa ẩm thực địa phương.	58
Đất học hành - khoa bảng.	63
4. Vị thế của du lịch Đức Thọ trong sự phát triển du lịch Hà Tĩnh.	65
5. Huyện Đức Thọ nằm trên tuyến du lịch xuyên Á (qua cửa khẩu quốc tế Cầu Treo).	66
Tiểu kết chương II.	67

Chương III: Thực trạng và giải pháp phát triển du lịch huyện Đức Thọ - Hà Tĩnh.	68
1. Thực trạng hoạt động du lịch của huyện Đức Thọ.	68
Thực trạng khai thác và sử dụng tài nguyên vào hoạt động du lịch.	68
Thực trạng kết cấu cơ sở vật chất kỹ thuật - hạ tầng phục vụ du lịch.	70
Cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch.	70
Cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch.	72
Thực trạng về đội ngũ cán bộ phục vụ du lịch.	74
Tour - tuyến du lịch chủ yếu.	75
Thực trạng về lượng khách.	76
2. Giải pháp phát triển du lịch huyện Đức Thọ.	77
Tăng cường cơ chế - chính sách quản lý nhà nước để phát triển du lịch huyện Đức Thọ.	77
Qui hoạch để tạo ra các tuyến - điểm du lịch.	78
Xây dựng các tour - tuyến du lịch.	80
Tăng cường đầu tư xây dựng kết cấu cơ sở vật chất kỹ thuật - hạ tầng phục vụ du lịch của huyện Đức Thọ.	83
Đào tạo nguồn nhân lực phục vụ du lịch.	85
Xúc tiến quảng bá các sản phẩm du lịch của huyện Đức Thọ.	86
Tiểu kết chương III.	86
Kết luận.	87
Phụ lục	88
Tài liệu tham khảo	93

Mở đầu

1. Lý do chọn đề tài.

Sau khi Việt Nam chính thức gia nhập tổ chức thương mại thế giới WTO, đây vừa là cơ hội vừa là thách thức lớn đối với cả dân tộc Việt Nam. Bộ mặt kinh tế xã hội dần dần được cải thiện, đặc biệt là nền kinh tế.

Bên cạnh những ngành kinh tế quan trọng đóng góp một tỉ trọng tương đối lớn vào nền kinh tế quốc dân như: dầu khí, bưu chính viễn thông, khoáng sản...thì ngành du lịch Việt Nam cũng được xác định là ngành kinh tế mũi nhọn trên cơ sở khai thác những giá trị về tự nhiên - nhân văn của đất nước vào việc thu lợi nhuận. Việt Nam là đất nước có rừng vàng, biển bạc, có nền văn hiến ngàn năm trong quá trình dựng nước và giữ nước. Đây chính là tiềm năng cho sự phát triển du lịch dịch vụ.

Mặt khác, khi đời sống của nhân dân ngày càng được nâng cao, những nhu cầu cơ bản đã được đáp ứng một cách đầy đủ thế nhưng không chỉ dừng lại ở đó mà con người hướng đến một nhu cầu cao hơn là được tôn trọng và thể hiện mình. Để đáp ứng được nhu cầu bậc cao này thì ngành du lịch và dịch vụ ra đời. Và cho đến ngày nay, du lịch đã trở thành chiến lược của quốc gia cũng như mọi địa phương trong quá trình phát triển và hội nhập.

Giống như rất nhiều địa phương khác trên lãnh thổ Việt Nam, Đức Thọ là một huyện nằm về phía Bắc của tỉnh Hà Tĩnh. Đây là mảnh đất “địa linh nhân kiệt”. Huyện có vị trí địa lý - tự nhiên và văn hóa xã hội hết sức thuận lợi cho sự phát triển du lịch.

Từ góc nhìn địa lý, Đức Thọ có thể núi, hình sông được gọi là “quần sơn tụ thủy”. Cả ba dãy núi từ các hướng Tây, Nam, Bắc đều nghiêng mình ôm lấy đồng bằng Đức Thọ và hướng ra biển Đông theo thế “đắc địa phong thủy”. Ba dòng sông Ngàn Sâu, Ngàn Phố, và sông Cả là ba nguồn thiên mạch phù sa của các dãy núi lớn từ ba hướng đổ về Đức Thọ tạo nên một vùng đất trù phú, là vựa lúa lớn của tỉnh Hà Tĩnh.

“Đức Thọ gạo trắng nước trong,

Ai về Đức Thọ thông dong con người”.

Câu ca dao từ ngàn đời ấy mang hơi thở, nhịp sống của con người La Giang - Đức Thọ.

Được thiên nhiên đặc biệt ưu đãi, con người Đức Thọ qua các thế hệ đã để lại một nền văn hóa trù phú, tiềm ẩn trong tầng tầng, lớp lớp trầm tích văn hóa. Hơn thế nữa, từ ngày xưa, khi nghĩ về Đức Thọ người ta nghĩ ngay đến một vùng đất học mà ở đó bất cứ thời đại nào cũng sản sinh ra những nhân tài, nghĩa khí, những thế hệ tri thức nắm giữ những trọng trách trong sự nghiệp phát triển đất nước. Chính những điều kiện tự nhiên cũng như bề dày lịch sử đó đã tạo cho Đức Thọ một tiềm năng, một sức sống mãnh liệt vượt ra khỏi địa giới huyện, phát tán hào quang. Tuy nhiên, trải qua thời gian, những giá trị này chưa được khai thác tốt đúng như tiềm năng vốn có của nó.

Là con em của quê hương Đức Thọ, được sinh ra và lớn lên trên mảnh đất giàu truyền thống này, người viết đề tài muốn tìm hiểu, nghiên cứu để từ đó đưa ra được những giải pháp phát triển du lịch huyện nhà được hợp lý hơn.

2. Tình hình nghiên cứu.

Việc nghiên cứu tiềm năng và giải pháp phát triển du lịch của một địa phương là đề tài mang tính truyền thống trong ngành du lịch. Bất kỳ một địa phương nào trên đất nước Việt Nam đều có những tiềm năng du lịch riêng. Nó được qui định bởi đặc điểm tự nhiên, kinh tế - xã hội của vùng, địa phương đó.

Khi lựa chọn mảnh đất Đức Thọ - một huyện của tỉnh Hà Tĩnh, người viết đã xác định được khó khăn sẽ gặp phải trong quá trình nghiên cứu. Mặc dù huyện có sự phong phú về tự nhiên và xã hội, song lĩnh vực phát triển du lịch là một lĩnh vực tương đối mới, chưa được chú trọng đầu tư. Mặt khác, ở Đức Thọ việc kinh doanh dịch vụ du lịch chưa mang tính chuyên nghiệp cao như các ngành nghề khác.

Đồng thời, đề tài nghiên cứu tương đối rộng (trên địa bàn toàn huyện) cho nên người viết gặp nhiều khó khăn trong việc tìm hiểu, đi thực tế để nghiên cứu cũng như công tác tìm kiếm và xử lý tài liệu.

Đi kèm với những khó khăn đó là nhưng thuận lợi nhất định, trong những năm gần đây, du lịch được coi là mục tiêu hàng đầu trong quá trình phát triển kinh tế của huyện. Tại Đại hội Đảng bộ huyện khóa 27, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ 15 đã xác định du lịch là ngành kinh tế trọng điểm, nhằm thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa, góp phần xóa đói giảm nghèo, giải quyết việc làm, khuyến khích làm giàu, tăng nguồn thu ngân sách và cải thiện đời sống nhân dân. Vì vậy, trong quá trình thực hiện đề tài, người viết được sự ủng hộ, giúp đỡ nhiệt tình và tạo mọi điều kiện của các cơ quan, ban, ngành trong toàn huyện về lĩnh vực du lịch để từ đó người viết có thể hoàn thành một cách tốt nhất.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu.

Đức Thọ được xem là cái nôi của văn hóa xứ Nghệ. Điều đó được thể hiện trong tầng tầng, lớp lớp các trầm tích văn hóa và mật độ dày đặc của các di tích lịch sử có trên địa bàn huyện. Tuy nhiên, việc tận dụng những thế mạnh đó thực sự chưa được quan tâm.

Sau khi được tiếp xúc trực tiếp tình hình du lịch của huyện cũng như việc tìm hiểu, nghiên cứu sâu về những giá trị này, người viết nhận thấy rằng: Mục đích chủ yếu và trước mắt là cố gắng khai thác tốt những giá trị, tiềm năng vốn có đã, đang và sẽ qui hoạch vào các dự án, chương trình du lịch cụ thể. Hơn thế nữa, bản thân cá nhân người viết muốn đóng góp một phần nhỏ những ý tưởng để xây dựng du lịch huyện nhà được tốt hơn, đưa huyện trở thành một điểm thu hút khách đông nhất tỉnh.

Do định hướng rõ được mục tiêu cụ thể trên đã làm cho người viết thấy rõ được nhiệm vụ là làm thế nào để đề tài mang tính khả thi cao, khi được áp dụng trên thực tế đạt được hiệu quả cao nhất.

4. Phạm vi và phương pháp nghiên cứu.

Phạm vi của đề tài được qui định bởi tên của đề tài và bài viết xoay sâu vào nội dung chính đó. Mặc dù xung quanh nội dung này có rất nhiều yếu tố khác có liên quan và ảnh hưởng đến nó. Đề tài nghiên cứu về tiềm năng và giải pháp phát triển du lịch huyện Đức Thọ thì cụ thể người viết đi sâu khai thác những giá trị tiêu biểu hiện có và sẽ xây dựng phục vụ trực tiếp vào

hoạt động du lịch, thực trạng của việc tổ chức thực hiện nhằm khai thác chúng có hiệu quả hay không. Đồng thời, đề xuất những phương pháp để thực hiện tốt hơn nữa trong tương lai.

Trong quá trình làm và hoàn thiện đề tài, người viết sử dụng phương pháp nghiên cứu thực tế, phỏng vấn, thu thập và xử lý tài liệu thông qua sách, báo, tạp chí có liên quan.

5. Bố cục đề tài.

Mở đầu.

1. Lý do chọn đề tài.
2. Tình hình nghiên cứu.
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu.
4. Phạm vi và phương pháp nghiên cứu.
5. Bố cục đề tài.
6. Lời cảm ơn.

Nội dung.

Chương I: Tổng quan về huyện Đức Thọ.

1. Điều kiện tự nhiên.
2. Lịch sử hình thành và đơn vị hành chính.
3. Đặc điểm dân cư - kinh tế xã hội.

Chương II: Tiềm năng phát triển du lịch huyện Đức Thọ - Hà Tĩnh.

1. Tiềm năng về cảnh quan tự nhiên.
2. Tiềm năng về hệ thống di tích lịch sử văn hóa.
3. Đức Thọ - một vùng văn hóa đặc sắc.
4. Vị thế của du lịch Đức Thọ trong sự phát triển du lịch tỉnh Hà Tĩnh.
5. Huyện Đức Thọ nằm trên tuyến du lịch xuyên Á (qua cửa khẩu Cầu Treo).

Chương III: Thực trạng và giải pháp phát triển du lịch huyện Đức Thọ - Hà Tĩnh.

1. Thực trạng hoạt động du lịch của huyện Đức Thọ.

2. Giải pháp phát triển du lịch huyện Đức Thọ.

Kết luận.

Phụ lục.

Tài liệu tham khảo.

6. Lời cảm ơn.

Để hoàn thành tốt khóa luận tốt nghiệp của mình, tôi xin được chân thành cảm ơn sự giúp đỡ nhiệt tình của các thầy, cô trong khoa Văn hóa du lịch - Trường Đại học văn hóa Hà Nội, đặc biệt là thầy PGS. TS Trần Nhoãn - Người đã trực tiếp hướng dẫn tôi thực hiện đề tài. Đồng thời thông qua bài viết của mình, tôi cũng chân thành cảm ơn UBND - phòng văn hóa huyện Đức Thọ, ban quản lý các di tích lịch sử, thắng cảnh trên địa bàn huyện đã tạo mọi điều kiện để tôi có thể tìm hiểu, nghiên cứu tình hình du lịch, hoàn thiện tốt nhất bài viết này.

Tài liệu tham khảo.

1. Trần Trọng Kim - Việt Nam sử lược (T1 và T2) - NXB Tp. Hồ Chí Minh - 2000.
2. La Sơn Yên Hồ Hoàng Xuân Hãn (T1 và T2) - NXB Giáo dục - H.1998.
3. Bùi Dương Lịch - Nghệ An ký (Q1 và Q2) - Đoàn Trang dịch - Bản đánh máy - 1973.
4. Hà Văn Lan - Đức Thọ phủ phong thổ ký - Thanh Minh dịch - Sở văn hóa thông tin Hà Tĩnh, 2001.
5. Nguyễn Đông Chi - Địa chí văn hóa dân gian Nghệ Tĩnh - NXB Nghệ An, 1995.
6. Nhiều tác giả - Lịch sử Nghệ Tĩnh (T1) - NXB Nghệ Tĩnh, 1984.
7. Trần Tấn Hành - Di tích danh thắng Hà Tĩnh - Sở văn hóa thông tin Hà Tĩnh. 1997.
8. Bùi Thiết - Từ điển Hà Tĩnh - Sở văn hóa thông tin Hà Tĩnh, H. 2000.
9. Đặng Duy Báu - Lịch sử Hà Tĩnh (T1) - NXB Chính trị quốc gia - H. 2000.
10. Ninh Viết Giao - Kho tàng về Nghệ Tĩnh - NXB Nghệ An, 2000.
11. Thái Kim Đỉnh - Các nhà khoa bảng Hà Tĩnh (Từ đời Trần đến đời Nguyễn) - Bản thảo.
12. Nguyễn Trọng Văn - Lịch sử Đảng bộ huyện Đức Thọ (T1:1930 - 1975) - NXB chính trị quốc gia - H. 1998.
13. Địa chí huyện Đức Thọ - Sở văn hóa thông tin Hà Tĩnh, 2002.
14. Ấn phẩm: Đức Thọ và tiềm năng - cơ hội đầu tư - Huyện ủy, UBND, HĐND huyện Đức Thọ - Sở văn hóa thể thao và du lịch tỉnh Hà Tĩnh, 2008.
15. 580 năm La Giang Đức Thọ - Huyện Đức Thọ, Hội liên hiệp văn học nghệ thuật Hà Tĩnh - Sở văn hóa thể thao và du lịch tỉnh Hà Tĩnh, 7/ 2008.

16. Ấn phẩm : Đức Thọ - chặng đường sau 20 năm đổi mới - Sở văn hóa thông tin Hà Tĩnh, 2007.
17. Thái Kim Đỉnh - Làng cổ Hà Tĩnh (T1) - Sở văn hóa thông tin - Hội văn học nghệ thuật Hà Tĩnh. 2000.
18. Tạp chí Văn hóa Hà Tĩnh (1993 - 2003) và một số báo chí khác.
19. Đề án phát triển du lịch huyện Đức Thọ - Huyện ủy, UBND huyện Đức Thọ, 2009.
20. Các trang điện tử: <http://www.ductho.org.com.vn>.
<http://www.dulichductho.org.com.vn>.
<http://www.dulichhatinh.org.com.vn>.